

Egenskaper hos mig och romanens personer

Karl Erik Matsson är den karaktär som innehar huvudrollen i romanen *Det sista äventyret av Per Gunnar Evander* och den jag tänker analysera och koppla ihop med min egen person.

Karl Erik Matsson kallas Jimmy av alla i hans närhet och han har från början svårt att anpassa sig till större grupper och de sociala normer som råder. I romanens början har han och några andra sammansvurna lovat varandra att hälsa på en lyktstolpe de springer förbi i träningen för att få de överordnade att tro att något inte står helt rätt till hos de och att de inte är anpassade för det militära. Efter ett tag slutar alla men han vågar inte för hur kan han svika löftet de lovat varandra? Detta kan jag känna igen mig i extremt mycket att i grupper där en har en stark sammanhållning vill man inte att det ska brytas och ibland gör man saker som man inte riktigt tänker igenom, det blir en vanesak som en inte kan sluta upp med. Jag väljer även att tolka in, kanske övertolkar jag detta, att Jimmy har drag av tvångsbeteenden. Jag själv har det och just ritualer som kanske hade en mening tidigare som sedan förlorar det, men det är ändå svårt att bryta dom ritualerna. Man vet innerst inne att det inte skulle hända något om man valde att strunta i just den ritualen, men tänk om? Det finns en annan scen som verkligen får mig att tro att tvångssyndrom inte är en så vild gissning, han lovar att kasta ut radion om de spelar Konvaljens avsked som han inte tycker om, den låten spelas och han vet att nu måste han kasta ut radion. Ingen förväntar sig det av honom, men han står där och känner att det inte finns någon väg ut ur det här, han måste kasta ut radion och så gör han det. Ångesten att inte hålla sina löften känner jag igen.

Jimmy är även någon som försöker vara till lags, han säger inte emot sin moder eller flickvännen hur mycket deras sätt stör honom. Han säger inte emot när han gör militärtjänstgöring, han säger aldrig riktigt emot. I jobbet sedan som lärare undviker han konfrontationer och när hans flickvän vill förlova sig säger han ja bara för att undvika diskussion. Jag hatar konfrontationer och kan ibland gå med på mycket bara för att undvika det, tacka ja till evengemang jag inte har något intresse av. Umgås med folk jag inte alls tycker om, läsa en kurs bara för att undvika bråk hemma dock skulle jag inte vilja påstå att jag är lika extrem som Jimmy. Att inte kunna säga nej är att inte stå upp för sig själv, det någon annan vill går före din egna vilja och önskan. Detta hör ihop med ens självkänsla och hur mycket en värderar sig själv gentemot andra personer. Det är så enkelt att skriva ut det här och verka klok, "*det är bara att säga nej*" men jag vet hur svårt det är och ibland är det bara enklare själsligt att göra andra till lags istället för att bli tvungen att argumentera för sin

sak och rätt. Vi människor är vanedjur och Jimmy har sedan han var liten funnit sig i sin moders egenheter utan att argumentera med vad hon sa och fick honom att göra. På samma sätt har jag valt att lyssna till de i en maktposition över mig. Men han når en bristningsgräns, när han väljer att ha en affär med en student och vara otrogen mot Kerstin, hans fästmö. Det gör han helt själviskt och för sin egen skull, han är attraherad av Helfrid och hon lyssnar på honom, Jimmy känner sig sedd. Alla når sin gräns för eller senare, det behöver inte vara lika dramatiskt som Jimmy, det kan vara så enkelt som när jag valde att läsa en konstkurs istället för fysik 2 som jag inte hade något intresse av.

Den liknelsen som fick mig att känna att jag kunde relatera till och förstå Jimmys karaktär var när han pratade om sin ångest och det han såg hela tiden. Fiskstimmen som var överallt inuti honom, hur hans hals blev till is och han inte kunde andas eller prata. Exakt så känns det för mig när jag ligger hemma eller sitter på bussen med min panikattack och ångestklump i bröstet.

Jag faller

Det kittlas inte i magen på ett bra sätt

Magsäcken revolterar

Höjer knytnäven

River sig upp för min strupe

Trycket mot mitt bröst

Vill ut vill spränga sig ut

Vill inte sitta instängd

Känner mig

Instängd inmurad inburad

Inkapabel andning

Kapabelt hjärta

Kroppens symfoni

Kroppens orkester

Bankar slår i takt till revolutionens trummor

Jag faller

Jag är upp och ner

Det här är en kort text jag skrev för ett tag sen för att försöka beskriva min ångest, hela kroppen går i krig mot mig och inget fungerar, jag ser inte ett fiskstim men jag ser en armé av blått. Allt är blått och ingen fred kommer slutas mellan mig och min hjärna. Jag känner mig som en blyertspenna som knappt hålls ihop, suddas bort lika snabbt som det skrevs ner. Jimmy pratar om hur allt fryser till, en isbildning skapas i halsen och bröstet som försvårar andningen och leder till ångest. Han är även orolig för att bli blind och är övertygad ett par gånger att han blivit blind. Rädslan när man inte längre kan lita på sin egen kropp är väldigt läskig och ger en sådan extrem ångest och att vara så övertygad om ett sjukdomstillstånd som ingen kan se är det värsta. Det gjorde mig så arg ibland, när sjuksystrarna och läkarna på sjukhuset inte bemötte hans rädslor men jag förstår att psykvården på 70-talet var väldigt annorlunda och inte alls den vård som finns idag och som jag är van att stöta på.

Jag har hittills skrivit om likheterna mellan mig och Jimmy eller som han egentligen heter Karl Erik Mattsson. Likheterna finns men det finns en sak jag tycker gör den största skillnaden mellan mig och Evanders karaktär Jimmy. Skillnaden är att Jimmy vägrar inse sitt sjukdomstillstånd och det enda han genom hela boken erkänner för sig själv som inte känns rätt och gör ont är misstankarna om Helfrids otrohet. Allt annat trycks undan. Ångesten är bara på grund av isbildningen i halsen och fiskstimmen. Jag har aldrig inte ens i de stunder jag mått som värst inte kunnat förstå att vissa saker inte är en absolut sanning utan att ångesten är kopplad till problemen i min vardag, tvångstankarna likaså. Jimmy kan inte erkänna och acceptera att han har ett problem men jag är väl medveten om min situation. Egentligen undrar jag om det verkligen gör någon skillnad för vi båda verkar ändå ha fastnat i samma situation som vi inte lyckas ta oss ur. Psykisk ohälsa är så vanligt och utbrett och böcker som denna hjälper att bryta tabut och får mig att känna mig mer okej och mindre skamsen när jag skriver sådana här texter om det.

Mona Monasar Hussein

Februari 2017